

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Med "underhåll" menas allt som en viss person betalar för att tillfredsställa en annan persons alla legitima behov. För att en underhållsskyldighet ska uppkomma och fortsätta att gälla måste det enligt civilrätten föreligga en familjerelation eller liknande genom äktenskap, äktenskapsskillnad, släktskap i rätt upp- eller nedstigande led eller mellan registrerade partner eller före detta registrerade partner av samma kön.

I civilrätten anges vilka grupper som är skyldiga att betala eller som har rätt till underhåll:

Underhåll mellan makar: En sådan underhållsskyldighet uppkommer när äktenskapet ingås och upphör när äktenskapet avslutas. Makarna är skyldiga att betala ett underhåll som ger båda samma materiella och kulturella standard. Skyldigheten följer av kvinnans och mannens jämlika ställning i äktenskapet. Underhållsskyldigheten mellan makar har företräde framför underhållsskyldigheten mellan föräldrar och barn.

Underhåll mellan skilda makar: Underhållsskyldigheten uppkommer om endera av makarna inte kan försörja sig själv efter skilsmässan, om den oförmågan uppkom i samband med äktenskapet och om det är rimligt att begära underhåll från den före detta maken. Bedömningen ska ske mot bakgrund av den fränskilda makens ålder eller hälsotillstånd vid tidpunkten för skilsmässan eller om skyldigheten att vårda ett gemensamt barn har upphört.

Underhållsskyldigheten upphör när den mottagande maken gifter sig eller när den lagstaddade underhållsperioden löper ut (högst tre år).

Underhåll mellan föräldrar och barn: Denna underhållsskyldighet uppkommer när barnet föds och upphör när barnet kan försörja sig självt eller när underhållsskyldigheten övergår till någon annan (till exempel genom äktenskap eller förnekad faderskap). Underhållsbeloppets storlek fastställs så att barnets levnadsstandard i allt väsentligt ska vara densamma som föräldrarnas. Ett barn är också skyldigt att ge sina föräldrar ett rimligt underhåll utifrån barnets förutsättningar. Föräldrarnas levnadsstandard behöver inte vara identisk med barnets levnadsstandard.

Underhåll mellan släktingar i rätt upp- och nedstigande led: Denna underhållsskyldighet uppkommer mellan släktingar i rätt upp- och nedstigande led gentemot samma barn. Mer avlägsna släktingar är underhållsskyldiga om skyldigheten inte kan uppfyllas av närmare släktingar.

Bidrag som betalas till en ensamstående mor för att täcka underhåll och andra kostnader: Skyldigheten att betala ett sådant underhållsbidrag uppkommer om barnets mor inte är gift med barnets far. I ett sådant fall är barnets far skyldig att betala underhåll under två år efter barnets födelse och i rimlig omfattning bidra till kostnaderna i samband med graviditeten och födseln.

Underhållsskyldigheten regleras också i lagen om registrerade partnerskap. Den lagen innehåller bestämmelser om

ömsesidig underhållsskyldighet mellan personer som ingått partnerskap; underhållsbidragets storlek fastställs så att båda personerna i partnerskapet får samma materiella och kulturella standard,

underhållsskyldighet efter det att samboförhållandet upphört – en före detta sambo som inte kan försörja sig själv kan begära att den tidigare partnern betalar ett rimligt underhåll i förhållande till dennes förmåga och finansiella situation. Om en av personerna i det upplösta registrerade partnerskapet, som inte bidrog till att förhållandet upphörde, orsakas allvarig skada genom att samboförhållandet upplöses, kan han eller hon beviljas underhåll under en period på tre år med ett belopp motsvarande den underhållsskyldighet som skulle ha uppkommit om det registrerade partnerskapet inte hade upplösts.

Skyldigheten för en person att underhålla en annan person anges i lagen och kan inte överlåtas, ersättas eller avstås i förväg.

En av förutsättningarna för att bevilja en underhållsskyldighet är att den överensstämmer med allmän moral. Det kravet tillämpas varje gång en underhållsskyldighet fastställs.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Underhåll kan beviljas om mottagaren sannolikt inte kommer att kunna försörja sig själv. Förmågan att försörja sig själv tolkas traditionellt enbart som förmågan att på ett tillfredsställande sätt uppfylla alla sina behov (materiella, kulturella etc.). Om ett barn inte kan försörja sig självt och är beroende av stöd från den som betalar underhållet, kommer underhållsskyldigheten inte att upphöra när barnet når vuxen ålder (till exempel om barnet fortsätter studera). I undantagsfall kan underhållsskyldigheten fortsätta under barnets och föräldrarnas hela livstid (till exempel om barnet har en allvarig funktionsnedsättning och aldrig kommer att kunna försörja sig). Å andra sidan kan underhållsskyldigheten upphöra innan barnet når vuxen ålder om barnet kan försörja sig självt. Det finns därför ingen särskild åldersgrän.

Uppnåendet av vuxen ålder har betydelse för det förfarande som tillämpas (en domstol kan till exempel utdöma underhåll för ett underårigt barn utan att någon ansökan ingetts, men den kan enbart bevilja underhåll för vuxna barn på grundval av en ansökan).

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Endast en domstol kan utdöma underhåll om en ansökan ingetts. När det gäller ett underårigt barn kan en domstol emellertid besluta om underhåll även utan ansökan.

Förutom allmänna uppgifter måste en ansökan innehålla parternas fullständiga namn och adress, en beskrivning av viktiga fakta och en beskrivning av den bevisning som lämnats in av den sökande. Av ansökan måste klart framgå vad sökanden begär.

Ansökan måste lämnas in till den lokalt behöriga domstolen. Se fråga nr 5.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

En förälder som har vårdnaden om ett barn har rätt att ansöka om underhåll från den andra föräldern för barnets räkning. Han eller hon kan också agera för barnets räkning som förmyndare eller god man. Ett barn som har blivit myndigt måste ansöka om underhåll i sitt eget namn.

En ansökan får inte inges i en släktings namn om inte personen är omyndig och domstolen utser en förmyndare bland personens släktingar.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Behörigheten i gränsöverskridande ärenden som gäller underhållsskyldighet bedöms utifrån rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (nedan kallad underhållsförordningen): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?qid=1409302593149&uri=CELEX%3A02009R0004-20130701>. Förordningen påverkar inte tillämpningen av de internationella fördrag som Tjeckien undertecknat och som avser de frågor som regleras genom underhållsförordningen. Fördragen gäller emellertid enbart förbindelserna med stater som inte är medlemmar av EU (framför allt bilaterala avtal om rättslig hjälp som ingåtts med länder utanför EU eller den internationella konventionen om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttsens område

(Lugano, 30.10.2007) när det gäller Norge, Schweiz och Island). För förbindelserna mellan EU:s medlemsstater har underhållsförordningen företrädare före internationella fördrag.

I Tjeckien fattar distriktsdomstolarna (tingsrätterna) beslut i mål som gäller underhållsskyldigheter i första instans.

Behörigheten avgörs främst genom underhållsförordningen, som har företrädare framför den tjeckiska lagstiftningen. Enligt artikel 3 i underhållsförordningen kan den sökande (käranden) välja att ge in en ansökan till en domstol

a) på den plats där svaranden har hemvist, eller

b) på den plats där den underhållsberättigade har hemvist.

På grundval av artikel 3 c och d i underhållsförordningen kan talan annars väckas i Tjeckien i den domstol som har behörighet att pröva en talan om rättslig status eller den domstol som har behörighet att pröva en talan om föräldrans ansvar, om inte den behörigheten enbart bygger på den ena partens medborgarskap.

Enligt artikel 5 i underhållsförordningen kan behörigheten också fastställas genom att svaranden går in svaromål inför en viss domstol. Detta gäller dock inte om svaranden därefter som sin första rättshandling bestrider domstolens behörighet.

De tjeckiska reglerna för att fastställa behörighet, som enbart gäller om behörigheten inte fastställs på grundval av underhållsförordningen (dvs. om den tjeckiska domstolens internationella behörighet grundas på artiklarna 6 och 7 i underhållsförordningen (subsidiär behörighet, *forum necessitatis*) eller på ett internationellt avtal med ett land utanför EU) är som följer: för ärenden som gäller underhåll av underårig har det underåriga barnets allmänna domstol, dvs. den domstol inom vars jurisdiktion det underåriga barnet har hemvist, behörighet på grundval av en överenskommelse mellan föräldrarna, ett beslut i domstolen eller andra avgörande faktorer. I övriga fall är den svarandes allmänna domstol behörig. Den allmänna domstolen för en fysisk person är den tingsrätt inom vars jurisdiktion vederbörande har hemvist och, om vederbörande inte är fast bosatt, domstolen i det distrikt där han eller hon är tillfälligt bosatt. Med hemvist för en viss person avses den plats där han eller hon är bosatt i avsikt att stanna där permanent (det kan också finnas flera sådana platser, i vilket fall domstolen på alla dessa platser är allmän domstol). Om en svarande, som är tjeckisk medborgare, inte har någon allmän domstol eller inte har någon sådan domstol i Tjeckien, är den domstol där han eller hon senast hade hemvist i Tjeckien behörig domstol. För en person som inte har någon annan behörig domstol i Tjeckien kan egendomsrätten tillämpas vid den domstol inom vars jurisdiktion han eller hon äger egendom.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Enligt lagen behöver den som inger en ansökan om att väcka talan inte företräddas av en advokat. Den som inger en ansökan kan emellertid besluta att låta sig företräddas i domstolen på grundval av en fullmakt som ges till någon som han eller hon väljer, till exempel en advokat.

En fysisk person som inte kan inställa sig på egen hand i domstolen måste företräddas av ett juridiskt ombud eller förmyndare. När det gäller underåriga barn företräds de av sina föräldrar.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Inga avgifter tas ut när det gäller mål om ömsesidiga underhållsskyldigheter mellan föräldrar och barn. I andra förfaranden för att fastställa underhåll, inklusive ökning av underhållet, slipper sökanden betala rättegångskostnader. Detta undantag gäller också verkställighets- eller indrivningsförfaranden.

Om den som inger ansökan företräddas av en advokat måste han eller hon – om inget annat överenskommit – betala en ersättning enligt advokatens taxa (som kan laddas ned på engelska från tjeckiska advokatsamfundets webbplats: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=2239>). Om det är motiverat på grund av kärandens sociala och finansiella status och om det inte handlar om en godtycklig eller uppenbart meningslös ansökan eller hindrande av rättigheter, kan domstolen utse en företrädare gratis eller till låg avgift om det är absolut nödvändigt för att tillvarata sökandens intressen. Under vissa förhållanden utses en advokat till företrädare.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Underhåll betalas i de flesta fall kontant – i regelbundet återkommande månadsvisa utbetalningar som alltid ska ske en månad i förväg (om inte domstolen beslutar annat eller mottagaren kommer överens om andra villkor med den förälder som ska betala). Underhåll kan emellertid också ges i annan form, till exempel genom att erbjuda bostad, genom betalning in natura etc.

Förutom de villkor som är bindande för den underhållsskyldige fastställs genom underhållsskyldigheten också egendomsförhållanden och barnets rimliga behov, som i första hand är beroende av barnets ålder och hälsotillstånd. Även det sätt på vilket barnet förbereder sig på sin framtida karriär, fritidsaktiviteter, hobbyer etc. beaktas. Huvudprincipen är emellertid att barnets levnadsstandard bör vara densamma som föräldrarnas. Om den underhållsskyldiges finansiella situation så medger, kan avsättning för ett visst sparande också anses vara ett rimligt behov för barnet. När omfattningen av föräldrarnas underhållsskyldighet ska fastställas beaktas också vem av föräldrarna som har vårdnaden om barnet och i vilken utsträckning den omvårdnaden tillhandahålls.

Underhåll mellan makar beviljas till ett belopp som garanterar båda makarna samma materiella och kulturella standard. Denna skyldighet är en följd av kvinnans och mannens jämlika ställning i äktenskapet.

Underhåll mellan skilda makar beviljas om endera av de skilda makarna inte kan försörja sig själv, om den oförmågan uppkom ur eller i samband med äktenskapet och om det är rimligt att begära underhåll från den före detta maken. Detta ska framför allt bedömas mot bakgrund av den skilda makens ålder eller hälsotillstånd vid tidpunkten för äktenskapsskillnaden eller om skyldigheten att vårda ett gemensamt barn upphör. Underhåll beviljas till ett rimligt belopp. När beloppets storlek ska bestämmas beaktas hur länge äktenskapet varade före skilsmässan, förutom övriga lagstadgade krav.

Underhåll beviljas en gravid kvinna för att täcka kostnaderna i samband med graviditeten och födseln till ett rimligt belopp.

Domstolen kommer att bevilja underhåll för ett registrerat partnerskap sedan en ansökan ingetts, med beaktande av behoven i samband med skötseln av det gemensamma hushållet. Underhållsskyldighetens storlek fastställs så att det säkerställs att båda parter i partnerskapet i stort sett får samma materiella och kulturella standard.

Underhållsskyldigheten när ett enkönat samboförhållande upplöses kan fastställas efter en ansökan från en före detta partner som inte kan försörja sig själv. Han eller hon kan ansöka om att den före detta sambon ska bidra med ett rimligt underhåll i förhållande till dennes förmåga, möjligheter och tillgångar. Om de inte kommer överens ska domstolen fastställa underhållet på grundval av en ansökan från endera parten. Om en av personerna i det registrerade partnerskapet, som inte bidrog till att förhållandet upphörde, allvarligt skadas av att samboförhållandet upplöses kan han eller hon av domstolen tilldelas underhåll från motparten under en period på tre år från det att samboförhållandet upplöstes med samma belopp som den underhållsskyldighet som skulle ha uppkommit om det registrerade partnerskapet aldrig hade upplöstes.

Den tjeckiska lagen erkänner inte vad som kallas standardiserat underhåll enligt tabeller, procentsatser etc., och den är inte heller bunden av tröskelvärden för minimi- eller maximumunderhåll. När den fattar sitt beslut tar domstolen hänsyn till de unika förutsättningarna i varje mål, till exempel möjligheten av att det föreligger flera olika underhållsskyldigheter, ökade kostnader för ett barn med funktionshinder etc. Justitieministeriet offentliggör endast en förteckning över rekommenderade belopp: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=6223&d=315516>.

Domstolsbeslut om underhåll fattas med förbehållet att situationen kan förändras. Besluten kan därför ändras om situationen för den sökande eller den underhållsskyldige ändras i betydande grad.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhåll betalas regelbundet med ett visst belopp varje månad och alltid en månad i förväg om inte annat beslutats av domstolen eller om den underhållsskyldige kommer överens om något annat med mottagaren. I sällsynta fall (till exempel om den underhållsskyldige föräldern endast har inkomster från säsongarbete, deltar i affärsverksamhet med stora risker etc.) kan domstolen besluta att ett visst belopp ska inbetalas (ett förskott) för att täcka framtida underhåll. Domstolen kommer sedan att vidta ytterligare åtgärder för att se till att enskilda belopp motsvarande de månadsvisa underhållsbeloppen betalas ut till barnet från detta förskott. Underhåll måste betalas antingen till mottagaren eller till den person som har omvårdnaden om mottagaren.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Enligt tjeckisk lag kan en ansökan om verkställighet inges till behörig domstol. Alternativt kan en ansökan om exekutivt förfarande inges till exekutionstjänstemannen. Förfarandet för verkställighet eller indrivning (inklusive information om de uppgifter som ska lämnas i ansökan) beskrivs i informationsdokumentet med rubriken "Förfaranden för verkställighet av domstolsbeslut". Vissa uppgifter om indrivning av underhåll lämnas nedan.

Verkställighet

Ett underårigt barns allmänna domstol (se svaret på fråga 5 för en definition av begreppet "ett underårigt barns allmänna domstol") är behörig att reglera och verkställa en dom om underhåll av underårigt barn. Den underhållsskyldiges allmänna domstol (se svaret på fråga 5 för en definition av begreppet "den underhållsskyldiges allmänna domstol") är behörig att besluta om andra typer av underhållsskyldigheter, inklusive underhåll av vuxna barn.

Om det gäller verkställande av underhållsskyldighet för ett underårigt barn efter ansökan från någon av parterna hjälper domstolen till att fastställa var den underhållsskyldige har hemvist. Domstolen kan också ge ytterligare hjälp åt sökanden innan den fattar beslut om verkställighet – till exempel genom att uppmana den underhållsskyldige att lämna upplysningar om huruvida och varifrån han eller hon får lön eller annan regelbunden inkomst, eller i vilken bank eller annat betalningsinstitut han eller hon har sina konton och numret på dessa konton, eller genom att begära att den underhållsskyldige redovisar sina tillgångar. Domstolen kan också erbjuda denna hjälp för andra typer av underhållsskyldigheter än underhåll av underårigt barn.

Indrivningsförfarandet

Ansökan om att inleda ett indrivningsförfarande kan inges till en tjeckisk exekutionstjänsteman. En förteckning över exekutionstjänstemän finns på webbplatsen för Tjeckiens exekutorkammare: <http://www.ekcr.cz/seznam-exekutoru>. När betalningen av underhållet för ett underårigt barn ska drivas in har exekutionstjänstemannen ingen rätt att begära att den sökande ska betala ett rimligt förskott för indrivningskostnaden. En möjlig metod för att genomdriva verkställigheten, om det gäller att verkställa underhållsskyldigheten för ett underårigt barn, är att dra in körkortet för den underhållsskyldige.

Om underhållsskyldigheten inte har uppfyllts kan, förutom de metoder för verkställighet som angavs ovan, en exekutionstjänsteansökan inlämnas på grund av misstänkt brott mot skyldigheten att betala obligatoriskt underhåll. När det gäller underlåtenhet att betala obligatoriskt underhåll anges i brottsbalken att den som antingen avsiktligt eller genom försummelse underlåter att uppfylla sin juridiska skyldighet att underhålla eller vårda en annan person under längre tid än fyra månader gör sig skyldig till ett brott. I sådana fall kan en polisanmälan göras på vilken polisstation som helst.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Allmän information om verkställighet eller indrivning (inklusive information om vilka tillgångar som kan bli föremål för verkställighet eller indrivning och om de korrigerande åtgärder som finns tillgängliga) lämnas i informationsdokumentet med titeln "Förfarande för verkställighet av domstolsbeslut".

Enligt de civilprocessrättsliga reglerna kommer rättigheter att preskriberas, och den bidragsskyldige har inte längre någon skyldighet att betala om inte talan om verkställighet har väckts innan preskriptionsfristen löper ut. Om den bidragsskyldige emellertid betalade efter det att preskriptionsfristen löpte ut kan han eller hon inte begära ersättning för de belopp som betalats ut. Rätten till underhåll är inte begränsad, men rätten till regelbunden utbetalning kan bli föremål för begränsningar. Preskriptionsfristen anges i regel till tre år. Om rättigheterna har erkänts genom ett beslut av offentlig myndighet (till exempel en domstol) kommer preskriptionsfristen emellertid att vara tio år efter det datum när domen vann laga kraft. Rätten till underhåll löper inte ut efter en viss tidsperiod. Underhåll kan bara tilldömas från och med det datum när det rättsliga förfarandet inleddes. När det gäller barn kan emellertid underhållsskyldighet fastställas för en period på tre år före det datumet. Underhåll för en ogift mor och ersättning för kostnader i samband med graviditet och födsel kan också beviljas retroaktivt, men högst två år efter födseln.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Organ för socialt och rättsligt skydd av barn inom den kommunala myndigheten i en kommun med utökade befogenheter måste hjälpa ett underårigt barn att inge krav som avser underhåll och indrivning av underhållsbidrag, inklusive hjälp med att för ett underårigt barns räkning inge en stämningsansökan till domstolen.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Ett sådant alternativ erkänns inte i lagen.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

En sökande kan inge en ansökan om hjälp med indrivning av underhållsbidrag till kontoret för internationellt rättsligt skydd av barn i Brno (<http://www.umpod.cz/>).

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

Den sökande kan kontakta organisationen med hjälp av de uppgifter som lämnas nedan:

Office for International Legal Protection of Children

Šilingrovo náměstí 3/4

602 00 Brno

Tjeckien

Tfn: +420 542 215 522

Fax: +420 542 212 836

E-post: podatelna@umpod.cz

Första gången den sökande kontaktar kontoret ska han eller hon uppge för- och efternamn samt kontaktuppgifter (telefon eller e-post) förutom namn och födelsedatum för barnet som frågan eller ansökan avser.

Om den sökande begär hjälp av kontoret för att driva in underhåll från utlandet måste först en informell skriftlig ansökan om hjälp med indrivning av underhållsbidrag inges till kontoret, tillsammans med ett ifyllt formulär som kan laddas ned på tjeckiska från kontorets webbplats:

<http://www.umpod.cz/vyzivne/postup-pri-vymahani-vyzivneho/>. Ansökan ska innehålla uppgifter om barnet och den betalningsskyldige samt basfakta som förklarar varför den sökande begär indrivning av underhållsbidrag. Kopior av eventuella handlingar, framför allt domstolsbeslut om underhållsskyldighet, bör skickas med ansökan. Kontoret kommer sedan att undersöka möjligheten att driva in underhållsbidrag i det aktuella fallet och vid behov skicka detaljerade instruktioner om hur den sökande kan gå vidare med ärendet.

På begäran från kontoret kan det eventuellt bli nödvändigt att skicka in annan dokumentation. I allmänhet måste domen som fastställer underhållsskyldigheten skickas in, tillsammans med en bestyrkt översättning till det officiella språket i den stat från vilken underhållsbidraget ska drivas in samt beslut om ikraftträdande och exekutionstitel. Om underhållsbidrag ska drivas in från en EU-medlemsstat kommer domstolen att göra ett utdrag ur beslutet i enlighet med artikel 56 i underhållsförordningen. I regel krävs dessutom en fullmakt för den statliga myndigheten utomlands, ett utbildningsintyg för den sökande om han eller hon är över 15 år eller ett levnadsintyg. Den lokalt behöriga domstolen på den plats där den sökande har hemvist ska hjälpa honom eller henne att översätta handlingarna (normalt den domstol som avgjorde målet i första instans). Domstolen kommer antingen att ge de färdiga handlingarna till den sökande eller skicka dem direkt till kontoret. Kontoret kommer att undersöka de mottagna handlingarna och, under förutsättning att samtliga krav är uppfyllda, inge en ansökan till den utländska domstolen eller hänskjuta ärendet för ytterligare handläggning till den behöriga utländska myndigheten eller organisationen. Kontoret kommer regelbundet att informera den sökande om sina åtgärder samt hur ärendet fortskrider och de resultat som uppnås.

Om underhållsbidrag drivs in, antingen genom rättsliga åtgärder eller frivilliga betalningar från den betalningsskyldige till en utländsk parts konto, kommer de betalningarna i regel att överföras till kontorets konto en gång per månad (av administrativa, bokföringsmässiga och praktiska skäl) i form av ett totalbelopp. Kontorets ekonomiavdelning förmedlar betalningarna till den sökande inom en månad på begäran av den sökande. Om den sökande erhåller direkta betalningar från den betalningsskyldige utomlands måste han eller hon omedelbart meddela kontoret detta. Han eller hon måste också meddela kontoret alla ändringar som kan påverka förfarandet (adressändring, ändrad vårdnad, slutförande av barnets utbildning etc.).

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Den som begär underhåll och som är bosatt utomlands bör kontakta den behöriga myndigheten i det landet. Den myndigheten kontaktar sedan kontoret för internationellt rättsligt skydd av barn (se ovan för kontorets kontaktoppgifter).

15.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

När det tar emot en ansökan från ett annat land kommer kontoret för internationellt rättsligt skydd av barn att vidta följande åtgärder:

Undersöka om ansökan uppfyller alla kraven i EU:s förordningar och internationella avtal, eller begära in ytterligare dokumentation.

Skicka en skriftlig anmodan till den betalningsskyldiga personen i Tjeckien och uppmana honom/henne att frivilligt betala den utestående underhållsskulden och de regelbundna underhållsbeloppen.

Om den betalningsskyldige inte svarar kommer kontoret att undersöka hans eller hennes ekonomiska situation och inge en ansökan om erkännande och verkställighet av indrivningsbeslutet till behörig domstol i Tjeckien. Kontoret företräder den sökande (käranden som är bosatt utomlands) i förfarandet och vidtar alla nödvändiga åtgärder för att driva in underhållet och säkra överföringen av de inrivna beloppen till utlandet. Kontoret och den överförande myndigheten i utlandet informerar varandra om de åtgärder som vidtagits samt om hur verkställandet av underhållsbeslutet fortskrider och vilka resultat som uppnås.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Inga avgifter tas ut när det gäller mål om ömsesidiga underhållsskyldigheter mellan föräldrar och barn. I andra förfaranden för att fastställa underhåll, inklusive ökning av underhållet, slipper sökanden betala rättegångskostnader. Detta undantag gäller också verkställighets- eller indrivningsförfaranden. Sökanden behöver inte företräddas av advokat i förfaranden som avser en underhållsskyldighet. Kontoret för internationellt rättsligt skydd av barn tillhandahåller sina tjänster gratis. Kontoret kommer att företräda den sökande (underhållsmottagaren som är bosatt utomlands) i domstolsförhandlingarna, vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa betalningen av underhåll i den sökandes namn och se till att de belopp som drivits in överförs till utlandet. Om det är motiverat mot bakgrund av den sökandes sociala och finansiella status och under förutsättning att det inte handlar om en godtycklig eller uppenbart meningslös ansökan eller obstruktion av rättigheter, kan domstolen helt eller delvis befria den sökande från skyldigheten att betala rättegångskostnaderna. Om ett ombud har utsetts för en part som befriats från skyldigheten att betala rättegångskostnader ska den befrielsen i samma utsträckning även gälla ombudets kontanta utgifter och arvode. En part som beviljats befrielse från skyldigheten att betala rättegångskostnader kan inte bli skyldig att betala ett garantibelopp för att täcka kostnaderna för bevisning eller att ersätta staten för de kostnader den har haft (dvs. för vittnen, expertvittnen, tolkning etc.). Kostnaderna som uppkommer på grund av att en part inför domstolen talar sitt eget modersmål eller kommunicerar med kommunikationssystem för döva eller blinda personer ska uppbäras av staten och ingen ersättning får krävas för sådana kostnader.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Enligt lag nr 359/1999 om barnets sociala och rättsliga skydd, i dess ändrade lydelse, ska kontoret för internationellt rättsligt skydd av barn, som är centralmyndighet i Tjeckien, utföra följande uppgifter när det erbjuder socialt och rättsligt skydd avseende andra länder:

Utföra de uppgifter som åligger centralmyndigheten i enlighet med underhållsförordningen.

Ikläda sig rollen som barnets förmyndare.

Begära in rapporter om situationen för barn som är tjeckiska medborgare men som inte har hemvist i Tjeckien, från relevanta organ och andra juridiska enheter och personer på begäran av föräldrar som är bosatta i Tjeckien eller myndigheterna med ansvar för socialt och rättsligt skydd.

Vidarebefordra personliga handlingar och andra dokument till utlandet och tillhandahålla dokument och andra akter från utlandet.

Samarbeta med statliga myndigheter eller andra organisationer i utlandet som motsvarar kontoret, om de är vederbörligen auktoriserade att tillhandahålla socialt och rättsligt skydd i sina respektive länder samt vid behov med andra myndigheter, faciliteter och juridiska personer.

Hjälpa till att leta efter barnets föräldrar om en av eller båda föräldrarna lever utomlands, familjemedlemmar och personer med underhållsskyldighet, undersöka den materiella och finansiella situationen för att fastställa underhåll, hjälpa till att lämna in ansökan om att verkställa underhållsskyldigheten, dvs. ansökan om att reglera skyldigheter i samband med underhåll och fostran och fastställa faderskap.

Ombesörja översättning av akter som behövs för att utöva behörighet inom socialt och rättsligt skydd enligt internationella avtal och direkt tillämpliga EU-förordningar.

För att kontoret ska kunna utöva sin behörighet är relevanta organ, personer och juridiska enheter skyldiga att ge kontoret all den hjälp som kontoret begär i samband med utförandet av sina uppgifter. Underhållsförordningens bestämmelser om obligatoriskt stöd från tredje parter kommer att tillämpas i förekommande fall. Obligatorisk hjälp i den utsträckning som krävs kommer också att lämnas av bland annat domstolar, tjeckisk polis, banker, försäkringskassor, arbetsförmedlingar, postföretag, elektroniska tjänsteleverantörer, försäkringsbolag, inrikesministeriet när det gäller att få fram information ur register över bosatta och utländska medborgare etc.

Senaste uppdatering: 27/08/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

De EU-länder som ansvarar för det nationella innehållet på den här webbplatsen håller på att uppdatera delar av sitt innehåll mot bakgrund av Storbritanniens utträde ur EU. Det kan dock ta ett tag innan vi har uppdaterat alla sidor.